

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inserati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO

LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — CELJE, Kocanova ulica 2. — Tel. 100.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. JESSENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštne čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Razorožitvena pogajanja obnovljena

Pričetek zasedanja predsedstva razorožitvene konference v odsotnosti Nemcev

Pariz, 21. sept. AA. Ob 11. uri do- goldne se je začelo v Ženevi zasedanje predsedstva konference za znižanje in omejitve oboroževanja. S tem se je ob- enem začela druga faza te konference, ki spada po svoji dolgotrajnosti in važnosti problemov, ki jih rešuje, vsekakor v vrsto največjih konferenc v svetovni zgodovini.

Zadnje čase so se čuli glasovi, naj bi se seja predsedstva konference za- radi odsotnosti Nemčije odgodila, toda predsednik konference Henderson je od- ločno nastopil proti temu in tako se bo druga faza konference vršila brez Nem- čije, ki bo lahko samo preko svojih opazovalcev zasledovala delovanje kon- ference.

Glede na nemško odsotnost in na za- držanje Italije, ki se je po britanskem odgovoru Nemčiji popolnoma umaknila, je treba omeniti, da sedaj ne bo v Žene- vi italijansko-nemško-sovjetskega blo- ka, ki se je na prejšnjih ženevskih za- sedanjih razorožitvene konference toli- ko eksponiral. Na drugi strani je tre- ba naglasiti, da se je britanska vlada odločila, da se čim energičneje zavzame za definitivno ureditev razorožitve- nih vprašanj. To se vidi tudi iz članka, ki ga je Henderson napisal v listu »News Chronicle« in v katerem izjavlja predsednik razorožitvene konference, da

je glavno vprašanje, ki ga bo treba spraviti s sveta, vprašanje nemških za- htev, kar se pravi z drugimi besedami: Anglija želi, da se izvede splošna razo- rožitev.

Jutranji angleški listi posvečajo da- našnji seji predsedstva razorožitvene konference daljše članke in navajajo, kakšno stališče naj zavzame Anglija na tej konferenci.

»Daily Herald« pravi, da bi bilo naj- bolje, če bi konferenca zadovoljila Nemce, in sicer na ta način, da ener- gično nastopi za razorožitev. »Morning- post« pravi, da se v znani britanski no- ti že nahaja v glavnih obrisih načrt bodoče razorožitvene konference.

Francoski listi so danes popolnoma mirni. Vsi pričakujejo od predsednika vlade Herriota, da bo znal braniti fran- cosko tezo. V splošnem napovedujejo, da bo zasedanje predsedstva razorožit- vene konference trajalo samo danes in jutri, pojutrišnjim 23. t. m. pa se seste- ne svet DN, 26. pa skupščina DN.

Pariz, 21. sept. AA. Predsednik vlad- e Herriot in angleški zunanji minister sir John Simon sta sinoči odpotovala iz Pariza v Ženevo.

Po vestih iz Berlina prispe nemški zunanji minister Neurath v Ženevo v soboto jutraj in bo istega dne imel več razgovorov z zastopniki glavnih držav.

Pariz, 21. sept. AA. Iz Ženeve poro- čajo, da se je večer tam začelo 47. za- sedanje finančnega odbora DN, ki ima nalogo, da prouči finančni položaj v Avstriji, Madžarski, Rumuniji, Bolgari- ji, Grčiji in Estoniji.

Washington, 21. sept. Predsednik Hoover je danes izjavil naslednje:

Kar se tiče časopisnih vesti iz Pari- za o vprašanju nemške enakopravnosti, je stališče ameriške vlade jasno. Edino vprašanje, za katerega se naša država zanima, je postopna omejitev oborožitve po vsem svetu. Amerika ne spada med podpisnike versailleske pogodbe in za- radi tega tudi ni zainteresirana pri do- ločbah o nemških oborožitvenih omejit- vah. To je izključno evropsko vpraša- nje. Zedinjene države so vedno izjavlja- le, da se ne bodo vmešavale v razpra- vo o tem. Mi želimo, da bi se Nemčija še dalje udeleževala razorožitvene kon- ference, ki danes vsemu svetu obljublja uspeh, in da sodeluje za dosego tega velikega cilja.

London, 21. sept. V volilnem govoru je Lloyd George ostro napadel zunanjo politiko sedanje vlade. Izjavil je, da je angleška zunanja politika dovela do tega, da ima Anglija sedaj proti sebi tri največje države Nemčijo, Rusijo in Italijo, ter da na strani Anglije samo najbolj militaristična država sveta Francija.

Nov stanovanjski zakon na vidiku?

Po izjavi ministra za socialno politiko bo že na jesenskem zasedanju predložen načrt novega stanovanjskega zakona

Beograd, 21. sept. Stanovanjski najem- niki so začeli v zadnjem času razvijati ži- vahno akcijo, da bi znova pokrenili vpraša- nje stanovanjske zaštite. Skoro po vsej državi so bila oživila društva stanovanj- skih najemnikov, ki so po poteku zadnjega stanovanjskega zakona večinoma prenehala posloovati. V vseh večjih mestih so bila osnovana nova društva, za posamezne ba- novine pa tudi Zveze društev stanovanj- skih najemnikov in v kratkem bi se imelo vršiti v Beogradu zborovanje, na katerem naj bi se osnovala Zveza društev stano- vanjskih najemnikov za vso državo kot centrala, ki naj bi vodila vso akcijo za iz- polnitev težnj stanovanjskih najemnikov. Zlasti živahno so začele delovati organi- zacije najemnikov v Mariboru, Zagrebu, Beogradu, Dubrovniku in Sarajevu ter Osi- jeku. Ministrstvo za socialno politiko je

dobilo od vseh teh organizacij razne pred- loge glede ureditve stanovanjskega proble- ma, ki postaja zopet zelo aktualen. Kakor je izjavil minister socialne politike g. Ivan Pucelj, se v ministrstvu že sestavlja za- konski načrt, ki bo na jesenskem zaseda- nju predložen Narodnemu predstavništvu. Komisija, ki posluje v ministrstvu social- ne politike, proučuje stavljen predloge posameznih organizacij stanovanjskih na- jemnikov in bo na osnovi tega izdelala na- črt zakona. V glavnem gre za to, da se zaščiti stanovanjski najemniki pred de- ložacijami na zimo, dočim se bo morala določiti najemnin glede na neenake prilike v posameznih pokrajinah, pa tudi na docela drugačen položaj mest in industrij- skih centrov prepustiti v večjem ali manj-šem obsegu lokalnim čimteljem.

Strašna smrt pod vlakom

Tragedija brezposelnega mehanika Stanka Čeboklija, ki mu je ekspresni vlak odrezal glavo

Ljubljana, 21. septembra. Železniška proga med kilometrom 4298 in 4299 v Mostah je bila sinoči pozorišče grozne tragedije. Na strašen način si je kon- čal življenje 19-letni mehanik Stanko Čebokli, rojen l. 1913 v Trstu in pristojen v Ljubljano. Legel je na železniški tir in ekspresni vlak, ki je drvel iz Ljubljane proti Zidanemu mostu, mu je odrezal glavo. Sinoči okrog 22.55 je progovni čuvaj Jo- sip Polane na svojem nočnem kontrolnem obhodu opazil na progi približno 100 m od železniškega viadukta v Predovičevih ulici razmesarjeno mrtvo truplo. Odsel je takoj proti mestu, da bi obvestil železniško upra- vo in policijo, sploh pa je pa erčal službo- jočega stražnika Matevža Breznika in mu povedal, da leži na progi razmesarjen mr- lič. Stražnik je odšel na progo in si ogledal lego trupla, potem je pa obvestil policijsko upravo.

Z uprave sta odšla okrog 23 v Moste de- žurni uradnik g. Ramovš in policijski zdrav- nik dr. Lapajne, ki nadomestila na dopustu se mudečega zdravnika dr. Avramoviča. Komisija je po legi trupla spoznala, da gre

za samomor in da je izključen vsak zločin. Po vseh znakih sodeč je nesrečni mladenič položil glavo na tračnico in čakal, da pride vlak. Lokomotiva mu je odtrgala polovi- co glave, spodnji deljost so pa našli ob pro- gi, ki je bila več metrov naokrog obrizgana s krvjo. Truplo je ležalo obrnjeno proti Za- logu. Seveda je bil nesrečen takoj mrtev.

Pri mrtvem so našli v zadnjem blačnem žepu rumeno usnjato listnico s sliko in spriz- čevalo o dovršeni mehaniški učni dobi. Iz izpričevala je bilo razvidno, da gre za Sta- nislava Čeboklija. V listnici je bila tudi Čeboklijeva fotografija. Kaj je gnalo nesre- čnega v smrt, ni znano, ker ni zapustil nobe- nega pisma, domnevajo pa, da je najbrž obupal nad življenjem, ker je bil že delj časa brez dela in je živel v precejšnji bedi. Na odredbo policijskega zdravnika so Čebo- klijevo truplo prepešali v mrtvašnico k Sv. Krištofu. Tragična smrt mladega fanta, ki ga je očitno beda poglajala v smrt, je pač nov dokaz, da živimo v prav čudnih časih, ko človeško življenje vedno bolj izgublja na svoji vrednosti.

Zaključek konference v Stresi

Dočim so v zapadnih evropskih državah zadovoljni s potekom konfe- rence, so madžarski delegati zelo pesimistični

Pariz, 21. septembra. AA. Francoski listi poročajo v svojih današnjih poročil- jih iz Strese, da se je večerj uspešno končala tamkajšnja konferenca, ki je imela nologo, poiskati načine, kako naj se popravijo gospodarsko in finančno sta- nje agrarnih držav srednje in vzhodne Evrope.

Dočim beležijo pariški listi optimistič- ne izjave delegatov na tej konferenci, že prihajajo glasovi iz Budimpešte o skep- tični sodbi madžarskih delegatov glede doseženih rezultatov. Madžari namreč pravijo, da bodo ti rezultati le malo vpli- vali na ohranitev cen cerealijs, kar so si agrarne države najbolj želele. Madžarski

delegati si tudi ne obetajo dosti od zna- menitega načrta za revalorizacijo cere- alijs, ker se še nič ne ve, kdaj se bo us- tanovil in kdaj bo začel delovati fond za omenjeno revalorizacijo.

V zapadnoevropskih državah so na- sprotno mnenja, da so rezultati konfe- rence v Stresi pomembni, zlasti zato, ker bodo omogočili ureditev evropskega go- spodarskega življenja in olajšali delo bo- doče svetovne gospodarske konference, od katere je edino mogoče pričakovati uspešnih sklepov, vsaj uspešnejših od sklepov, ki jih je obrodila razmeroma neznačajna konferenca v Stresi.

Delavsko-kmetska vlada na Švedskem

Stockholm, 21. sept. AA. Vodja socia- listov Hansson je sprejel mandat za se- stavo nove vlade, ki mu ga je povelil kralj. Hansson je že sinoči začel konferenco in razgovore s predsedniki parlamentarnih klubov in drugimi uglednejšimi osebnost- mi posameznih strank. Mandatar krone upa, da se mu bo posrečilo sestaviti koali- cijsko vlado socialistov in kmetske stran- ke.

Ponesrečena komunistična demonstracija

Haag, 21. septembra. AA. Glede na več- rajšnji poizkus dveh komunističnih poslan- cev, ki sta hotela kaliti prestolni govor kraljice Viljemine, kar pa so vsi ostali poslan- ci vdušili z gromkimi patriotskimi manife- stacijami, se dozna, da gre za premišljen komunistični komplot, ki mu je bil namen, onemogočiti svečano otvoritev parlamenta. Ugotovili so, da so komunisti razpostavili svoje ljudi po vsej poti, ker so imeli priti kraljica, prestolonaslednica in kraljčin so- prog. Toda patriotsko navdušenje občinstva je nameravane demonstracije že v kati za- dušilo.

Gandhijeva žrtev

Poona, 21. sept. Po pričetku gladovne stavke so Gandhija posestili v celici novi- narji, ki jim je med drugim izjavil: »Ka- kor preokot islama in kakor Jezus, čeprav na nižji stopnji, sem prišel borbo za pra- vico. Z mojo gladovno stavko se bo moj glas dvignil k nebu. Gandhij je izjavil, da noče izgovoriti sočutja. Solze bodo v nekaj dneh brezpredmetne, izgubil bo zanimanje za zunanji svet. Kljub temu bo skušal ostati pri življenju, ker hoče kakor drugi, živeti dalje. Ni boljšega življenjskega cik- sirja, kakor je voda, ki jo bo užival, da udrži svoje upanje, dokler ne bo zmečkal vesti angleške vlade in Indov.

Durban, (Južna Afrika), 21. sept. Man- lal Gandhi, sin Mahatme, je odpotoval v Indijo, da vidi svojega očeta še enkrat pred smrtjo. Izjavil je, da gladovna stavka njegovega očeta ni toliko naperjena proti angleški vladi kakor proti naperjenemu re- du Indov, ki se še vedno ločijo v višjo in nižjo kasto. Gandhij se ne bori proti posa- meznim veroizpovedim, zahteva pa popot- no enakopravnost za vsa verstva in odpra- vo vseh dolob, ki omejujejo posamezne ljudske sloje v svojih pravicah.

Rumunski prestolonaslednik v Parizu

Pariz, 21. septembra. AA. Sinoči popolno- či je prišel z vlakom iz Švice rumunski prestolonaslednik princ Mihael. Na postaji so ga sprejeli in pozdravili člani rumunskega poslanstva.

Gobavost v Nemčiji

Koenigsberg, 21. sept. AA. Tu so ugo- tovrili primer gobavosti na neki 83letni stari, ki je sanjo obolela že pred 32 leti. Staro so spravili v izoliran oddelk bol- nišnice, njeno hibo pa zašlagali.

Masaryk o sodelovanju v srednji Evropi

Praga, 21. sept. »Česke Slovo« ob- javlja ponatis iz knjige ameriškega pi- satelja Knickebookerja »Ali bo Evro- pa ozdravela«. Knjiga vsebuje tudi raz- govor s predsednikom Masarykom. Ma- saryk je ameriškemu novinarju izjavil, da je mogoče gospodarski dogovor med Češkoslovaško, Avstrijo, Madžarsko, Ju- goslavijo in Rumunijo, toda le v obli- ki posameznih dogovorov med državami. Gospodarski dogovor med podunav- skimi državami pa se ne bi mogel po- spešiti s pristopom Nemčije ali Italije. Vprašanje je v bistvu taktično.

Spopad med socialisti in komunisti v Kodanju

Berlin, 21. sept. AA. Iz Kodanja po- ročajo, da je na nekem socialističnem zborovanju povzel besedo tudi nemški socialistični prvak Grzeziński. Bivši upravnik berlinske policije. Med nje- govim govorom so se komunisti razvrstili po dvorani z namenom, da razženejo shod. Najprej so začeli Grzeziškega motiti z medklici, nato pa so metali ce- lo razne predmete na govornika. Pri- šlo je do divjega pretepa med sociali- sti in komunisti. Več deset ljudi je bi- lo ranjenih. Naposled je policija z orož- jem napravila red.

Titulescu ostane v Londonu

Pariz, 21. sept. AA. Iz Londona poro- čajo, da tamkajšnje rumunsko poslanstvo demantira vesti, ki se širijo v Bukarešti, da bo rumunski poslanik na londonskem dvoru Titulescu podal ostavko na svoje mesto.

Predavanje Trockega v Kodanju

Pariz, 21. sept. AA. Iz Kodanja poro- čajo, da priredi Trocki meseca novembra t. l. v Kodanju predavanje o početkih sovjetov. Danski vizum mu je že zago- tovrjen.

Bethlen zopet v ospredju

Budimpešta, 21. sept. V krizi enotne stranke je nastal preokot. Skupina kakih 60 članov, ki predstavljajo ožjo okoli- co grofa Bethlena, je sklenila začetiti akcijo, da bi pregovorila Bethlena za prevzem vlad- e. Pri Bethleni se je zglasila deputacija in ga opozorila na nevzdržen položaj v enotni stranki, pri čemer je poudarjala, da je stranka z vlado in s svojim vodstvom nezadovoljna. Deputacija je naprosila grofa Bethlena, naj zopet prevzame vlado. Grof Bethlen je odvrnil, da je tudi on mne- nja, da ogrožajo zadnji volilni porazi in gotove pogoške, ki jih je stranka zakrivi- la, njeno enotnost, zaradi česar je potreb- na večja aktivnost, da se ohrani njen o- stoj. Za sedaj pa smatra, da še ni prišel primeren trenutek, v katerem bi lahko stopil na čelo vlade. Kasneje je bila v Li- lafuród odposlana druga deputacija pod vodstvom bivšega državnega tajnika Ni- kola Kallaya, da bi pregovorila Bethlena vsaj k prevzemu predsedstva v stranki. V političnih krogih so zato mnenja, da se bo izpremema v vodstvu enotne stranke iz- vršila še v tem mesecu in da bo grof Beth- len tudi na zunaj prevzel vodstvo v njej.

Poljska kandidatura v Ženevi

Varšava, 21. sept. AA. Zunanji mini- ster Zaleski je večerj izjavil zastopnikom listov, da bo Poljska postavila svojo kan- didaturo pri volitvah v svet Društva naro- dov.

Epidemija kolere na Kitajskem

London, 21. sept. Po vestih iz Pekinga je v provinci Šansi izbruhnila huda epide- mija kolere, ki se je dosegla pojavi v 160 krajih in zahtevala 2600 smrtnih slučajev.

Iz Rusije izgnana angleška novinarka

Moskva, 21. sept. Moskovska poroče- valka londonskih listov »Daily Express« in »Sunday Express«, Clymanova, je bila po odredbi upravnih oblastev zaradi sistemati- čnega širjenja napačnih in zlohotnih ve- sti izgnana iz Sovjetske Rusije.

Zopet peklenški stroji

Beograd, 21. sept. Iz Kroatova poročajo, da so v petek jutraj našli dva peklenška stroja na nekem praznem prostoru izven mesta. Eden izmed peklenških strojev je eksplozivni, vendar pa eksplozija ni vzne- mirila meščanov, ker so v prvem hipu mi- šlili, da gre le za strel iz puške. Kasnejša preiskava je ugotovila, da je eksplozivni peklenški stroj. Malo dalje so našli še en peklenški stroj, ki je bil tempiran, tako da bi moral vsak čas eksplodirati. Pozvali so strokovnjake, da ga je demontiral. Uvede- na je preiskava zaradi ugotovitve, kdo je položil peklenška stroja.

Političen umor v Sofiji

Sofija, 21. septembra. AA. Sinoči so ubili podpredsednika sportnega društva »Slavija« Vojeneska. Vračal se je z neke sportne pri- reditve, ko sta navališla nanj dva neznanca in ga ubila s petnajstimi revolverskimi stro- ji. Policija še ni mogla ugotoviti vzroka zlo- čina, misli pa, da gre za makedonstvujočo.

Iz državne službe

Beograd, 21. sept. Z odlokom promet- nega ministra je upokojen Friderik Koželj, nadzornik proge v Ljubljani. Premestena je k pošti v Murski Soboti Frida Hutman od pošte Ljubljana I. Odpuščeni je iz državne službe Leon Kovacic, poštni uradnik v Murski Soboti, da bi lahko odslužil svoj vojaški rok.

Beograd, 21. sept. S kraljevim ukazom je bil na predlog ministra za gradbe pre- meščen k tehničnemu oddelku v Ljubljani za višjega tehničnega svetnika Ivan Petrič, doslej svetnik v ministrstvu za gradbe.

Konferenca avtobusnih podjetnikov Beograd, 21. sept. pt. Minister za trgo- vino in industrijo Ivan Mohorič je sklical v Beograd konferenco zastopnikov avtobus- nih podjetij, da bi dobili potrebna obvestila o njihovih željah in zahtevah, ki streme za tem, da bi se avtobusni promet izpopol- nil.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 2309.29 — 2320.65, Berlin 1366.53 — 1377.33, Bruselj 766.63 — 800.57, Curih 1108.36 — 1113.85, London 199.14 — 200.74, Newyork ček 5727.70 — 5765.96, Pariz 226.36 — 226.47, Praga 170.01 — 170.87, Trst 294.46 — 296.86.

INOZEMSKE BORZE.

Curih, 21. sept. Pariz 20.3325, London 17.99, Newyork 518.75, Bruselj 71.875, Mi- lan 26.60, Madrid 42.50, Amsterdam 208.20, Berlin 123.475, Sofija 3.74, Praga 15.34, Varšava 58.05, Bukarešta 3.06.

Dnevne vesti

— Učni načrti za srednje in osnovne šole. V torek 20. t. m. se je sestal na sejo glavni prosvetni svet ministrstva prosvete v Beogradu, ki bo razpravljal o novih učnih načrtih za srednje in osnovne šole. Z dravske banovine sta na sejo odpotovala načelnik prosvetnega oddelka banske uprave g. Josip Mazi in g. Ivan Dimnik, predsednik sekcije JUU za dravsko banovino.

— Nepretrgano uradovanje ostane tudi čez zimo. Ministrski svet je sklenil, da ostane nepretrgano uradovanje tudi po 1. oktobru, in sicer uradujejo od 8. do 14. vsi uradi, razen vojske, železnice, sreskih načelstev, policije in pošte.

— Generalni tajnik filmske centrale. Za generalnega tajnika filmske centrale je imenovan znani beograjski novinar Vojo Grgurevič.

— Vasa Pirc v Karlovcu in Splitu. Naš šahovski mojster Vasa Pirc je bil povabljen na dvoednevno gostovanje v Karlovcu. V soboto in nedeljo bo igral v Karlovcu dve simultanki. V ponedeljek zvečer je odigral Pirc v Splitu simultanko proti 31 splitskim šahistom. Igrati so začeli ob 8.40 in končali pred polnočjo tako, da je Pirc igral hitreje od samega Alješina in Spielmana, ki sta podobne simultanke zaključila šele ob 3. zjutraj. Pirc je dobil 20 partij, dve je remiziral, 9 jih je pa izgubil. Zanimanje za simultanko je bilo v Splitu zelo veliko.

— Miha Maleš slikal hrvatsko cerkev. Župnik cerkve sv. Marije v Cirkveni pri Križevcih, Pavel Jesih, je povabil pred dvema letoma našega slikarja Miha Maleša, naj bi rekonstruiral in poslikal župno cerkev. Maleš je delal leto dni in te dni je slikanje dovršil v splošno zadovoljstvo župnika in župljanov.

— Konkursi in prisilne poravnave. Društvo inženjerskih in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za čas od 11. t. m. do vključno 20. t. m. sledečo statistiko (Številke v oklepaju se nanašajo na isto dobo pretečenega leta). 1. Otvorjenji konkursi: v dravski banovini 3 (—), savski 3 (4), vrbaski 1 (—), primorski 4 (1), drinski 1 (2), zetski (—), dunavski 2 (2), moravski 1 (2), vardarski 3 (—). Beograd, Zemun, Pančevo 1 (—). Otvorjene prisilne poravnave izven konkurza: v dravski banovini 6 (1), savski 4 (8), primorski 3 (—), drinski 4 (3), zetski (—), dunavski 3 (1), Beograd, Zemun, Pančevo 1 (—). Odpravljeni konkursi: v dravski banovini 4 (—), savski 3 (1), primorski 1 (—), drinski 3 (—), zetski (—), dunavski 1 (—), moravski 2 (2), vardarski 1 (2), Beograd, Zemun, Pančevo 2 (1). Odpravljen prisilne poravnave izven konkurza: v dravski banovini 6 (3), savski 7 (2), vrbaski 1 (—), primorski 3 (—), drinski 2 (2), zetski 1 (—), dunavski 2 (6), moravski 1 (1), Beograd, Zemun, Pančevo 3 (—).

— Pekli proti prepovedi nočnega dela. Sarajevski peki so imeli v nedeljo sejo, ki so zavzeli na nji stališče proti prepovedi nočnega dela. Istega dne so pa zborovali tudi pekovski pomočniki in so zahtevali, naj se nočno delo takoj odpravi.

— Bogat ribolov. V nedeljo so nalovili ribiči v raznih krajih Hrvatskega Primorja mnogo tune. V soboto zvečer so ujeli na Krku okrog 1000 kg tune, v ponedeljek v Bakuru okrog 10.000. v Kraljevići okrog 5000. v Dubnem okrog 2000, včeraj pa v Silu okrog 1000 kg. Tuna gre večinoma v Italijo, doma jo pa prodajajo po 8—10 Din kg.

— 2237 uencev na zagrebških meščanskih šolah. Na zagrebških meščanskih šolah je vpisanih 2237 uencev. Tudi v Zagrebu čutiljo veliko pomanjkanje šolskih poslopij. Zlasti potrebna bi bila Zagrebu še ena meščanska šola.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo porast oblačnosti in da se nam obeta izpremenljivo vreme. Včeraj je bilo še po vseh krajih naše države lepo. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 31, v Zagrebu, Beogradu, Sarajevu in Splitu 29, v Ljubljani 27, v Mariboru 23 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 760,6, temperatura je znašala 15 stopinj.

— Nesreče in nezgode. Jožeta Renkova, 20letna posestničkova hčerka iz Leskovca pri Krškem, je včeraj zašla med dva voza, ki sta jo precej močno stisnila in ji nekoliko poškodovala hrbtenico. — France Ramšak, 37letni delavec iz črne, občina Gozd pri Kamniku, je včeraj padel in si zlomil desno nogo. — Tretja žrtev nesreče je postal 49letni posestnik Martin Novljan iz Male Loke, občina Zalna pri Višnji gori, ki je včeraj doma padel pod voz in zadobil hude notranje poškodbe. Vse tri ponesrečence so prepeljali v bolnico.

— Samomur mladega zločinca. Pri Bihaču je vrgla reka Una na suho utopljenca, ki so v njem spoznali 18letnega Mujo Hodžića. Hodžić se je nedavno spoznal na dveletnim sosedovim sinčkom in ljudje so se ga potem izogibali kot nevarnega sadista. Ker so se začeli za njegov zločin zanimati tudi orožniki, se je zbal posledic in skočil v vodo.

— Samomur v sanatoriju. Včeraj si je končala v sanatoriju Farkič v Beogradu življenje dragotna znanega beograjskega inženjerja Srogošina Stankovskega. Mož je opazil, da postaja žena potrtja in na zdravnikov nasvet jo je odpeljal v sanatorij, kjer se je na obesila. Kaj jo je poglavo v smrt, ni znano.

— Telesno zaprtje, slaba prebava, ne normalni razkroj in gnoloba v črelih, prevelika množina kisline v želodnem soku, nečista koža na obrazu, na hrbtu in prsih, tvorijo mnogi kataralni ustne slušne izginjejo prav kmalu z rabo naravnega »Franz-Josef« grečnice, številni zdravniki in profesorji »Franz-Josef« vodo že desetletja pri odraslih in otrocih obeh spolov uporabljajo z ugodnim uspehom. »Franz-Josef« grečnica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Očala proti peni. Tvrdba »Črna glavica« sporoča: Nova očala proti peni obdajajo vsak zavojček »Črne glavice« s »Haareglanze« Samponom. Očala varujejo pri umivanju glave in las pred vodo in peno in bo to »najboljše in ugodno« znala ceniti vsaka

dama, za otroke pa je umivanje las s takimi očali veliko veselje.

— Foto-spori zadovoljili vsakogar s kamero, kupljeno pri Fr. P. Zajec, opik. Ljubljana, Stari trg 9. Ceniki brezplačno.

Iz Ljubljane

— 16.047 bolnikov je do včerajšnjega dne sprejela ljubljanska bolnica. Kakor že vse leto, so tudi zdaj vsi oddelki prenapolnjeni, zlasti pa je občutno pomanjkanje prostora na kirurškem oddelku, kjer se zdravi večina ponesrečencev. Samo v ponedeljek so bili v bolnico sprejeti 103 bolniki, torej malo manj kakor je znašal rekordni sprejem, ko je bilo v enem dnevu sprejetih 120 bolnikov.

— Nova hiša v škrabčevi ulici. Na vzhodni strani podaljšane škrabčeve ulice je zrasla precej velika domačija, ki ima visok betonski temeljni zid, na katerem je sestavljen leseni del hiše. Zidaj obljajo tramovje z deskami v navpični smeri, na te priležejo deske vodoravno ter pokrijejo z lepenco, nakar stene še omečejo in pobelijo, pa bo hiša takoj porabna. Lastnik te hiše je uradnik g. Pahor. Zidanje ima v rokah stavbno podjetje Viktor Znidaršič.

— Manjša zidave. Ga. Terezija Kolar dela na zadnji strani enonadstropne svoje hiše št. 28 v Ažbetovi ulici prizidek za teraso, zraven pa garažo. Garaže ne bo rabila zase, temveč jo bo dala v uporabo najemniku. Gradnjo obeh objektov izvršuje zidarski mojster Marinič.

— Kanaliziranje zapadnega dela našega mesta. V Svetčevi ulici, ki drži s Ceste na Rožnik v Rožno dolino je zaposeljen več delavcev s kopanjem globoke jame, kamor polagajo betonske cevi. Delo bi šlo sprito suhega vremena urno od roč, ko bi ne nagajala talna voda, ki zaliva dno jarov. Doslej je polovico ulice kanalizirane. Ulica je za vozovni promet zaprta in še osebni promet je mestoma precej oviran zaradi klesanja kamna za bližnjo novo vodo.

Ivan Podlesnik

Spomini iz Ljubljane

so izšli in se dobe v knjigarnah

— Trg v znamenju sadja. Ljubljana mora pač konzumirati ogromne množine sadja, kajti drugače si ni mogče razlagati tolikšnega dovoza sadja na trg, zlasti ob sredah in sobotah. Vse Vodnikov trg je bil danes poln, zvrhane kosare, polne sočnega grozdja, okusnih breskev, hrušk in lepih jabolk, se vrste druga poleg druge. Ogromne množine sadja so pa na razpolago tudi na Pogačarjevem trgu, kjer ga tudi prodajajo na debelo. Sicer pa ni čuda, da Ljubljančani segajo po sadju, saj je tako poceni kot se nobeno leto. Kg belokranjskega grozdja stane n. pr. 3 do 4 Din, ob 11. ga včasih prodajajo že po 2 Din, samo da gre v denar. Smederevsko nujijo po 4—6 Din lepa hamburska črnina pa po 8—10 Din kg. Letina breskev je tudi tako ugodna kakor že mnogo let in to se tudi pozna pri cenah. Kg breskev stane od 3—8 Din po kakovosti, prvovrstno italijansko blago pa od 16 do 20 Din kg. Uvoz breskev je zdaj pač luksuz, ki je gotovo odveč! Češnje so v nadrobni prodaji največ po 2 Din kg, na debelo v kosarah po 1,50 Din kg. Cena jabolkam se giblje med 1—5 Din kg, hruške 2—5 Din kg. Brunisce so prodajali po 4 Din liter, robidnice po 2 Din. Poleg sadja je bilo na trgu tudi nekaj kosar jurčkov, povprečno so jih prodajali merico od 3 do 5 Din. Sadej in zelenjavje je na trgu dovolj, cene so skoraj stabilne. Nekoliko se je podražil fižol v stročju, katerega sezona je pri kraju in ga ponujajo po 4—6 Din kg, pa tudi salata je zaradi suše dražja. Na mesarskem trgu so cene neizpremenjene, isto je na trgu z mlečnimi izdelki, kjer je padla cena edino sira, ki ga nudijo že po 15 Din kg. Jajca so po 0,75 do 1 Din, piščančji imajo pa že svoje standard cene od 25—35 Din par. Na trgu je bilo tudi nekaj morskih rib, in sicer so prodajali tuna po 16 in 26 Din kg, lignje pa po 30 Din kg. Kupčija je bila precej živahna.

— Iz Francoske tečaje zopet odpiranja za odrasle 1. oktobra 1932 Francoski institut. Pouk bo v Ljubljani na moškem učiteljsku na Resljevih cestah in sicer: 1. tečaj za začetnike ob ponedeljkih in četrtek od 18. do pol 20., predava g. prof. Južnič. II. a tečaj ob torkih in petkih od pol 19. do pol 20., predava g. prof. Dr. Novak. II. b tečaj ob sredah od pol 19. do pol 20., predavatelj isti. V III. b tečaju predava francosko slovnico v francoskem jeziku, odnosno vodi konverzacijsko g. J. Bele ob torkih in petkih od pol 19. do pol 20. Obiskovalci tečaje plačujejo mesečno po 20 Din v naprej, lahko pa obiskujejo za to ukovino več tečajev. Prijave sprejema od 26. septembra dalje vsak dan od 19. do 20. g. A. Dolenc, služitelj zgoraj omenjenega učiteljskega. Prijavi se lahko tudi po dopisnici.

— Iz Oprostite, ampak... tisto zadevo s kavkami in ohanjem, ahnjanjem, uhanjem in ihanjem o resnični umetnosti in kulturi bi ne bilo sumljivo, češ da jo zavisti in še po nečem drugem. Kaj na naš preljubi radio? Ali ne ponavlja za vsako filmsko opereto »šlagerjeve« in sploh vsega, kar se da s pridom izluščiti iz tega vražjega tingl-tingla? Saj se poznamo, gospodje vitezi resnične umetnosti in resnične kulture, tako dobro se poznamo, da se vašemu ohanju in ahnjanju le smejemo.

— Iz Strokovna obrtna nadaljevalna šola za stavbne obrte v Ljubljani »Grabenc«. Vpisovanje uencev za šolsko leto 1932-33 bo v nedeljo, to je 25. t. m. v času od 8. do 12. v telovadnici. Novinci naj prinese s seboj zadnje šolsko naznanilo in učno pogodbo. Učenci, ki so že hodili, prinese zadnji izkaz. Ob vpisu je plačati 22 Din. Z rednim poučevanjem pričnemo v ponedeljek,

3. oktobra. Radj razdelitve po razredih naj pridejo v ponedeljek 3. oktobra t. l. ob 2. popoldne vsi uenci v šolo. Zaradi reda se naj vpišejo še dne 25. t. m. (v nedeljo) vsi uenci — Upravitelji šole.

— Iz Danes zadnji dan opere »Pesem, poljub, deklica, jutri »Noč v raj«. V Elitnem kinu Matica predvajajo danes zadnji dan opereto skladatelja Roberta Stolza »Pesem, poljub, deklica. Melodijozna in vsebinsko lepa filmska opereta je navdušila slehernega gledalca. Ker pa mora kino Matica film že poslati naprej drugemu kinematografu, je danes zadnja prilika, da si ogledajo film vsi, ki ga doslej še niso videli. Jutri bo že nov spored, in sicer vsevoligra »Noč v raj«. Izdelal jo je sloviti režiser Kari Lamač. V glavni vlogi znamenita ljubljenska naša filmske publike Ani Ondra. Njen partner je Herman Thimig, za smeh in izvrstne dvoptipe pa skrbi popularni komik Ralph Artur Roberts. Film ima poleg vesele, dvoptipne in zabavne vsebine mnogo godbe in skladnih slikerjev, ki je njih avtor skladatelj Marc Roland.

Najidealnija pot za razbremenitev posestev in za zidavo lastnega doma potom

„Stavbne hranilnice in posojilnice“

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 15.

— Iz Prvi slovenski zvočni film »Ljubljana« v programu ZKD. Ze danes lahko sporočimo cenj, obstinstvo, da je uspelo ZKD pridobiti si za svoj spored prekrasni prvi domači slovenski zvočni film »Ljubljana«, delo naše zagrebške produkcije »Svetotona«. Krstna predstava filma bo drugi teden v Ljubljani. Na ta film opozarjamo že danes.

— Iz Ruski tečaj. Ze sedmo leto obstoji pri Ruski Matici ruski tečaj za Slovence. Uspeh tega tečaja je prav zadovoljiv. Z ozirom na to bo Ruska Matica tudi letos nadaljevala uspešno pričetno delo, širjenje rusčine med Slovenci. Letošnji ruski tečaj se delj v tri skupine: Prva za začetnike, druga za naprednejše in tretja za vaje iz ruske književnosti. Mesečna ukovina znaša 20 Din. Podrobnjša pojasnila in vpisovanje vsak torek, četrtek in soboto od 6. do 7. ure zvečer v knjižnici Ruske Matice, Jurčičev trg 3-II. (pri Čevljarškem mostu).

— Iz Društvo »Belokrajina« v Ljubljani priredi svoj sestanek jutri ob 8. zvečer v hotelu Bellevue ter prosi svoje člane, da se tega sestanka sigurno udeležijo.

— Iz Pouk jezikov francosčine, angleščine, nemščine, španščine v tečajih in za posameznike. Vpisovanje vsak dan od 24. t. m. od 6. do 7. zvečer, Beethovnova ulica št. 7, priključje. — Prof. S. J. Jeras - Guinot.

Iz Celja

— Celjska podružnica Saveza brisvskih in lauljarjskih pomočnikov Jugoslavije bo imela svoj ustanovni občni zbor v petek 23. t. m. ob 20. v poslopu Delavske zbornice v Razlagovi ulici.

— V celjski bolnici je umrl v ponedeljek 19. t. m. zvečer v starosti 55 let gosp. Anton Penič, župnik v St. Vidu pri Grobelnem, v torek 20. t. m. zjutraj pa 19letni kovaški vajenec Stanko Krivec iz Jagnjnice pri Radečah.

— Lahkotletske sokolske tekme. V nedeljo 25. t. m. ob 8. zjutraj se bodo pričele na Glazji atletske tekme celjske sokolske župe. Tekme obsegajo troboj in peterboj za vse oddelke. Za tekme se je prijavilo že mnogo tekmovalcev in tekmovalk. Najboljši rezultati tekmovalcev bodo objavljeni kot župni rekord za l. 1932-33.

Iz Kranja

— Krožek prijateljev Francije v Kranju. Številno članstva 115. Delokrog: jezikovni tečaji, knjižnica in čitalnica, predavanja. — Knjižnica ima 670 knjig, je docela kompletirana in obsega vsa dela iz francoske literature do najmodernejših, v kolikor prihajajo v poštev za povprečnega bravca. Revij naročenih, oziroma na razpolago 12. Program dela za novo leto: Proslava desetletnice obstoja krožka 6. novembra: matineja z umetniškimi programom. Predavanja: vsak mesec po eno, izmenoma francosko in slovensko. Prvo predavanje 14. oktobra podpredsednik dr. de Gleria: Pariz, ob sklopičnih slikah. (Kino Talija.) Tečaj: 6 tečajev — otroški (vodi prof. Stirnova), višji in nižji dijaški (vodi prof. Kuret), začetni, nadaljevalni in konverzacijsko — literarni za ostalo občinstvo (vodi tudi prof. Kuret). Podrobnosti v priloženem letaku. Prof. Marinko in ga. Znidarčičeva v pokroviteljstvu, 22. septembra izroči deputacija diplomi (sklep občnega zbora). Odbor Krožka (občni zbor 3. junija 1932): predsednik prof. Niko Kuret, podpredsednik dr. St. de Gleria, tajnica prof. Stirnova, knjižničar I. Pavšar, blagajnik ravatelj Česen, odborniki: dr. Šilar, ga. Sirčeva, gdca. Malijeva. Namestniki: dr. Fajdiga, nadgorn. Hrovatin, ga. Emmerjeva. Nadzorstvo: g. Varčaha, dr. Janc, namestnik svetnik Gregorec. Na prošamo vsa kulturna društva v Kranju, naj ne prireajo kakih svojih prireditelj tako, da bi event. kolidirala z našo proslavo 10letnice.

— Plemenit dar tekstilni šoli. Naš list je obširno poročal o nezgodi na Savi, ki je zahteval smrtno žrtev. Brat pokojnega Karla Bruna, ki je 12. avgusta utonil nad Majdičevim jezom g. Jaroslav Bruna iz Dřkova na severnem Češkem je podaril tukajšnji drž. tekstilni šoli 5000, ki so osnova fonda za pomoč revnim dijakom te šole. Strokovni učitelj g. Maks Stupica je nanreč našel takrat utopljenca v globini Save. Ravnatelj tekstilne tovarne Jugobruna g. Josip Synovec je denar sam osebno izročil.

— Tečaj francoskega jezika. Krožek prijateljev Francije v Kranju priredi tudi v letu 1932-33 redne tečaje francoskega jezika, ki jih bo sest. in sicer otroški tečaj, ki ga bo vodila ga. prof. Stirnova. Tozadnji sestanek bo 2. oktobra ob 11. v gimnaziji. Nihi in vseh dijakih sosednih

ljekaln in konverzacijsko literarni tečaj bo vodil predsednik krožka. Vsi tečaji se bodo vršili po dve uri tedensko. Prijavnina znaša 20 Din za vse, razen konverzacijsko literarnega, ki znaša zanj prijavnina 30 Din. O zadnjih treh tečajih se bodo zainteresirani pomenili na sestanku 30. t. m. ob 18.30 v gimnaziji. Tečaj se prične 3. oktobra in zaključijo ob koncu aprila 1933.

— Vstopnice za sobotni koncert, ki ga prirede člani kr. opere v Ljubljani v gimnazijski telovadnici, se dobe s programi vred v knjigarni Iliriji.

— Laž, ki je resnica. — Lažeš kot cigan! Včeraj si mi pravil, da si dobil v natečaju za rman prvo nagrado, danes pa čitam, da si dobil tretjo. — Zagotavljam te, da nisem lagal. Bila je res prva nagrada, ki sem jo dobil v svojem življenju.

Tudi dolenski kmetovalec se organizira

Iz delovanja kmetijske strojne zadruge v Trebnjem

Trebnje, 21. septembra.

V nedeljo 11. t. m. se je vršil pod predsedstvom g. Čeha Alojzija iz Dol. Nemške vasi pri Trebnjem v prostorih g. Pavlina v Trebnjem III. občni zbor kmetijske strojne zadruge ob veliki udeležbi združnih članov. Po takrat sestavljenem zapisniku posnemamo, da je bil občni zbor pravilno sklican po enkratnem oklicu pred cerkvijo ter da je bil sklepčen, ker je bilo navzočih dovolj združnikov. V imenu članstva je poročal g. Pavlin Josip o težkem gospodarskem položaju naših kmetovalec, ki ogroža obstoj in delovanje zadruge. Zadruga je predvsem obremenilo popravilo strojev, ki je bilo potrebno zaradi nevedčega upravljanja, in pa neopravičena terjatev neke tvrdke za visoke obresti zaradi prepozno poravnane fakulteta. V tej zadevi je uspešno posredovala zveza za kar ji je občni zbor izrekel zahvalo. Zahvala je bila tudi izrečena kr. banski upravi v Ljubljani, ki je v preteklem letu zadrugi nakazala Din 20.000 podpore. Poleg denarnih težkoč ovira delovanje zadruge tudi pomanjkanje združne morale, ki se le polagoma razvija med člani. Povsem napačno je, da gradi zadruga svoje proračune na predvidevane banovinske in državne podpore, ker namen podpore je, da usposobi zadrugo za delo, ki naj ji omogoči samostojno življenje. Organizacija — zadruga, ki ni zmogla samostojnega življenja je suha veja na zdravem telesu, nevredna vsake podpore. Zato je občni zbor izrekel željo, da se zadrugo delo iz ljubezni do zadruge podvoji, ker zadrugarstvo je ključ k lepšemu in boljšemu življenju podeželeškega ljudstva.

V imenu nadzorstva je poročal Kolen Franc, ki je ugotovil, da je bilo poslovanje zadruge pravilno, priporočil pa je načelstvu, naj posveča večjo pažnjo shrambi in uporabi strojev, da izostanejo nepotrebna popravila, ki so v preteklem letu tako obremenila zadrugo. Poročevalec g. Pavlin je prečital v naslednjem poročilo o reviziji,

ODOLO zobna pasta
temeljito očisti zobe,
ne da bi škodila zobni
sklenini. Posebno za
kadičje je redno nego-
vanje zob z ODOLO
zobno pasto
neobhodno potrebno.

Ljubezen na prvi pogled...

in na tisoče ovir v slajni vese-
loigri živahnega temperamenta,
sladkih arij, petja in izvrstnih
dvoptipov

NOČ V RAJU

★

V glavni vlogi ženski Chaplin

ANY ONDRA

Herman Thimig
Ralph Artur Roberts

JUTRI! JUTRI!
ELITNI KINO MATICA

Nad 300 otrok v filmu

(V prekrasnem ZKD filmskem programu
»Emil in detekti«)

Ljubljana, 21. septembra.

V petek dne 23. t. m. nam pokaže ZKD krasen film, ki ga je izdelala Ufa po romanu Gerharda Lamprechta »Emil in detektiv«. V tem zanimivem, vsebinsko napetem filmu nastopa nad 300 otrok. Zato je film tem bolj vreden obdovovanja in bo ugajal starim in mladim. Vselej je gledati komaj 10letne fantke in punčke, s kakšno samozavestjo, resnostjo in ljubosumnostjo tekmujejo med seboj v igri. »Igri« pravimo, — ne, to ni več igra, to je že resnično doživljanje, umetnost. Brez vsakega pretiravanja se o'bljuje pred filmsko kamero, z mladostnim elanom jih vidimo tekati po Berlinu ob »Zoo« kolodvoru, na železniški progi, za avtomobili, cestno železnico tako, da človek uživa pri pogledu teh mladih, razposajenih malčkov.

Prav posebno se odlikuje »leteči jelen« Hans Richter. Dvanajst let ima, visoko rasečen, rdečkastih las in pegatega obraza. Peti zna kot petelin, uganjati burke kot »Grock« in govoriti v vseh mogočih dialektih. Skratka on igra vlogo komika v četi »detektivov«.

Najmlajši filmski junak je Herbert Löhr; star je čevet let in hodi še v ljudsko šolo v Charlottenburgu. O sebi pripoveduje zmagoslavno, da ima že precej odr-

ske rutine, ker je enkrat pri neki šolski produkciji javno deklamiral nekaj pesmic. Ta »rutina« mu pride seveda sedaj prav dobro pri filmskem debutu in zato se čuti tako sigurnega.

Enaki kot oba opisana so tudi drugi dečki in deklice. Vselej jih je gledati. Staro in mlado bo navdušeno zlasti ko je še snov filma, lov za predrznim »zuzmovi-šme« kronan s popolnim uspehom mladih detektivov.

Film je zelo primeren za mladino in bo vsakomur, tudi odraslim, nudil mnogo nepozabnega užitka. Starše in šolska vodstva opozarjamo na ta prekrasni mladinski film. Predstave se bodo vršile v Elitnem kinu Matici v petek in soboto ob pol 3. popoldne, v nedeljo pa ob 11. dopoldne.

Iz Novega mesta

— Osebnost. Z odlokom ministra prosvete je imenovan za veroučitelja na tukajšnji meščanski šoli kapiteljski vikar g. Franc Kek. Učiteljski zbor na meščanski šoli še ni popoln. Istotako tudi ne na gimnaziji.

— Jesenski lov je med najlepšimi, kar nudi priroda. Pred dnevi je lovilo po kotevskih gozdovih gori do visokih Gač lepo število ljubljanskih in novomeških lovcev. Medveda sicer niso dobili, drugače pa jim je bila lovška sreča zelo naklonjena. Živalno je bilo potem zvečer pri Stemburju ob Krki in soglasna je bila sodba, da je Dolenjska v vseh pogledih zavidanja vredna pokrajina, je pa žal tudi še vsestransko premalo znana. No, počasi izve svet le tudi o nas in potem nam napočijo drugi časi! Ob tej priliki bi si dovolil pripombo, da ne bi bilo neumestno, ako bi se novomeški lovci, ki jih je vendar lepo število, organizirali v lokalno lovsko bratovščino.

— In še nekaj bi bilo potrebno: organizirati novomeške rezervne oficirje. Tudi teh je najmanj petdeset. Pa je prebno to in ono, so proslave, so izpiti in sto drugih vprašanj, na katere ne ve nihče odgovora. In trpe posamezni in vsi. Gotovo bo kdo ugovarjal, češ, da je že itak preveč društev. Kaj se hoče. Človek je družabno bitje in navezani smo drug na drugega in le v skupnosti so uspehi. Zato so organizacije na mestu in potrebne.

— Napredovanje. Zadnji službeni vojni list z dne 6. septembra prinaša med drugim tudi imenovanje nastavnika tukajšnje realne gimnazije in bivšega dobrovoljca g. Danila J. Fona za rezervnega pešad. kapetana I. klase. Čestitamo!

Dvojni honorar.

— Jaz pišem podlistke in dobivam 50 par od vrstice.

— Jaz pa pišem politične članke in dobim tri mesece za en članek.

Razlika v eni črki.

— Schultzevi so znamenita rodbina. Mož je ugleden bančni ravnatelj, žena pa slavna pevka.

— Da, ona znižuje diskant, on pa zvišuje diskant.

R. Deoncello

50

Prokletstvo ljubezni

Roman

Deček ji ni bil tuj, ni bil tvečen za dobroto neznanih ljudi; lahko bi rekli, da je bil malone njen sin, globoko vdan svoji materi, sin, ki je s planeti pogledi poplaval njeno srce, ki se je razžalostil, čim je opazil v njenih očeh iskrico nezadovoljstva.

In čudno, deček je bil izredno rahločuten; vedno je znal ustreči svoji dobroti in ji izkazati pozornost, kakor jo zna le plemenito, mehko in nepokvarjeno srce.

Helena je pa bila ubogemu otroku skoraj vdana in potrpežljiva mati, kar je opazila z grozo in celo z ljubosumnim strahom. O, kako rada bi bila nadomila izgovorila predrago ime »Milček«, pa se je bala.

Saj je ljubila tega Clauda, tega neznane dečka prav tako, kakor je nekoč ljubila svojega sinčka.

Mar sta se oba otroka združila proti nji v enega? Kaj ni bilo v njenem srcu prostora za dvojno ljubezen in je tuj otrok pregnal iz njega spomin na izgubljenega lastnega?

Deček se je pridno učil in hitro napredoval. Večer za večerom sta sedela skupaj in pisala naloge.

Takole bi se bila učila z Milčkom, je pomislila Helena čisto. — Znal se je že podpisati, ko...

Solze so ji zalile oči; čim je deček to opazil, jo je prosil, naj mu pojasni kaj nerazumljivega, da bi odvrnil njene misli od žalosti, in res se mu je to vedno posrečilo. Helena je v takih primerih pozabila na vse in zdelo se ji je, da so se njene sanje uresničile, da je oživela obupno objokovana preteklost.

Bila je s svojim sinom! Ah! Ko bi imela tako mater!

Čudno!... Med delom na vrtu je deček kaj rada šnila v glavo misel.

— Ali je Zefyrina res moja mati? Ali nimam morda spominov na nekaj drugega?

Toda takoj je zavrgel to misel kot nemožno. Da, bil je o tem žal trdno prepričan. Slimak je bil njegov oče, Zefyrina pa njegova mati.

Sicer pa, kaj za to, saj ju ne bo nikoli, nikoli več videl. In vendar mu je vest pogosto očitala, da je dobri gospe lagal, ko je prišel v Moisselles.

— Lagati je zelo grdo, — mu je dejala večkrat.

On je pa lagal, navdušeno lagal. Vedoma jo je vodil za nos. Mar ni bila njegova dolžnost povedati ji vse po pravici? Zdal se mu ni bilo treba bati, da ga pošlje nazaj. In vendar ni imel poguma.

Sram ga je bilo priznati, da sta njegov oče in mati zločinca in pijanca.

Pogosto je mislil na svojega prijatelja Claudineta. Dolgo je razmišljal, kako bi ga mogel obvestiti, kje je, in tudi sam zvedeti kaj o njem; toda previdnost ga je vedno zadržala pred tem korakom. Ni dvomil, da bi Slimak prestregel njegovo pismo, če bi pisal Claudinetu; potem bi ga seveda takoj našli.

Nekega dne je dobila Helena pismo, ki ji ga je pisal miloščinar iz poboljševalnice la Roquette, ki je z njim neprestano dopisovala, čeprav je bila doživela že nešteto razočaranj. Milošči-

nar ji je pisal, da je prišel v poboljševalnico otrok, ki bi utegnil biti njen izgubljeni sinček. Obsojen je bil zaradi tatvine, baje so ga bili ukradli cigani in ga odpeljali v Italijo, ko je bil še čisto majhen.

Helena je sedela nekaj časa molče. Ozrla se je na svojega malega varovanca, ki ji je bil baš prinesel šopek rož, kakor vsako jutro; prebledela je, omahnila v naslanjač in bridko zajokala. Deček jo je božal in tolažil, kakor je vedel in znal. Helena je pa hotela biti s svojimi mislimi sama in zato ga je poslala nazaj na vrt.

Torej je bilo le res! Ubogega dečka je bila tako vzljubila, da se je bila ohladila ljubezen do lastnega sinčka. Ali pa se je že tolikrat razočarala, da ni več upala na niti sinčka?

Vesti, da se je morda našel njen izgubljeni otrok, ni bila nič kaj vesela. Zakaj ne? Zdal je mislila na svojega ubogega varovanca in na to, da bi ga morala poslati nazaj v poboljševalnico, če bi našla svojega sinčka.

Zagnila je okna, da bi ga ne videla na vrtu, da bi niti glasu njegovega ne slišala, in šla udajati se spominom in oživljati plamen, ki je vsa obupana o njem domnevala, da ni več tako plamteč, kakor je bil.

Kaj pa če se to pot le ne moti, če se je res našel njen Milček?

Moral je spraviti svoje misli malo v red. Ni hotela sama odpotovati v Orgeval, kjer bil njenemu sinčku podobni deček v poboljševalnici. Morda bi odpotoval tja namesto nje Paul Vernier.

Vernier je bil srečen, da more storiti oboje: ni privlačil dami uslugo. Odpeljal se je s prvimi vlakom in že čez tri ure je dobila Helena brzojavko obvestilo, da gre za pomoč in da so se starši dotičnega dečka že oglašili.

To razočaranje ni privlačilo Heleni solz v oči. In malone nevede se je zalotila, kako pritiska na prsa svojega varovanca, ki ga je krepko objemala in poljubila.

Bilo je že zelo pozno, ko se je Paul Vernier vrnil v Moisselles. Vendar je pa prišel naravnost k Heleni. Pozvonil je.

— Recite gospe Penhoštovi, da bi rad govoril z njo. — je dejal začudenemu vrtnarju.

Helena je bila še sama v salonu. Deček je že spal.

— Privedite gospoda Verniera — je dejala vrtnarju.

— Kaj se je zgodilo? — je vprašala prišleca že na pragu. — Dobila sem vašo brzojavko. Pa se vendar niste zmotili? A Milček?

— Gospa, — je odgovoril Paul, — moja brzojavka je točna. Otroci v Orgevalu ni vaš... Prinašam vam pa zelo važno novico...

— Novico? Kakšno?... ko pa Milčka...

— Gospa, pripravite se na veliko presenečenje. Gre za vašega moža.

— Za gospoda Montlaura?

— Da.

— Ste ga videli?

— Videl ga nisem. Vem samo, da je v Franciji.

— V Franciji?

— V Parizu.

— V Parizu?... Ramon!... V Parizu!

Helentino presenečenje je bilo tako veliko, da je omahnila v naslanjač.

— Kako ga ljubim, je pomislil Paul.

Vernier je bil plemenita duša, vedno pripravljen na žrtve. Zanj je pomnilo ljubiti osrečiti ljubljeno bitje.

Ko si je Helena nekoliko opomogla od presenečenja, je dejala:

Armada prosjakov v Berlinu

Po Berlinu ljudje prosjačijo z nekakšnim ponosom in sigurnostjo

Tudi Berlin je poln beračev in žrtev našega družabnega reda, ki se brez lastne krivde ne morejo preživljati. Prosjačijo ljudje po elegantnih krajih zapadnega Berlina, v sredini mesta pa tudi v delavskih okrajih. Berlin dobiva novo armado, ne da bi si jo želel. Seveda je pa tudi v beračenju razlika. V tem pogledu Berlina ne moremo primerjati z Rimom ali Madridom. Berlinsko beračenje sploh ni ponižujoče in vzbuja le v redkih primerih sočutje. Celotno nasprotno, ljudje beračijo z nekakšnim ponosom in sigurnostjo. Človek nehoti videti tudi tu vpliv nemške discipline. Vsi berači govorijo in prosijo enako kakor bi bila šola vsem skupna. Vsi prosijo miloščine, češ da so brezposelni.

V večini primerov ta prošnja nič ne zaleže. Siromak je pa ne ponovi, ne prižadeva si vzbuditi sočutja, ne postane vsiljiv, kakor se kaj rado dogaja pri nas. Če ne dobi miloščine, ne godrnja, ne grozi in ne protestira. Disciplinarno kaže tudi tu, Berlinski prosjak je tudi nehalen. Če dobi vinar ali celo groš, se hladno zahvali ali pa sploh molče odide. Miloščino sprejema kot nekaj samo ob sebi umevnega, kar morajo ljudje dajati. Prosjačijo večinoma mladi ljudje, ki jih je gospodarska kriza izrinila iz tovarn in trgovin ali pa jim sploh zapira vrata do dela. Večinoma so čedno oblečeni in vsi smatrajo beračenje za nov poklic, ki ga je rodila naša doba. Vedno in povsod kažejo, da je družba njihov dolжник. Zato prožijo roke z nekakšnim ponosom in samozavestjo.

Stare ljudi vidite prosjačiti zelo redko. Morda je med njimi večji odstotek brezposelnih ali za delo nesposobnih, toda to so ljudje starega pokolenja, ki ne morejo zatajiti v sebi ponosnega in samozavestnega Nemca. Beračenje pomeni za nje veliko samozatajevanje. Če pa že premagajo v sebi sramotljivost in si hočejo z beračenjem nekaj priložiti, delajo to zelo nerodno in paho. Stojte bodisi na vogalu ulice in prodajajo vžgalice ali pa dokaj nerodno simulirajo bolezen. Ženske prosjačijo bolj redko. Mlada dekleta nočejo prosjačiti, temveč raje prodajajo ljubezen. Če greš zvečer po Friedrichstrasse, ki kar tone v pestrih barvnih reklamah, ali po Kurfürstendammu, kjer valovi elegantno nočno življenje Berlina, se ne moreš otresti vtisa, da si zašel naenkrat na

pariški bulvar Clichy, in kar čakaš, da te zdaj in zdaj pokliče ali potegne za rokav prostitutka. Toda zmotil si se. Berlinske lepoticke se sicer prodajajo, toda na cesti nikogar ne nagovore. Tu je zopet disciplina, ki se ji pridružuje še policija.

Beračenje je prineslo Berlinčanom tudi nekaj za razvedrilo in je poskrbelo celo za umetniški užitek prve vrste. V mislih imamo ulične koncerte. Tudi tu so ovira paragrafi, tako da prireajo ljudje koncerte po dvoriščih. Pomagajo si navadno samo z gramofonom in bolj redko sliši druge instrumente, spremljajoče petje. Nemčija je muzikalna, ima zmisel za glasbo in brezposelnim, ki majo le malo glasbenega talenta, se godi najbolje. Po javnih lokalih brezposelnim in beračim ne nadlegujejo ljudi, kakor pri nas. Če pride kdo beračit v gostilno, restavracijo ali kavarno, mu da miloščino gospodar in s tem je stvar opravljena.

S kroglo v srcu živi

Kot medicinsko čudo, ki je postavilo zdravnike pred uganko, živi v londonski bolnici 21letna Phyllida Howard s kroglo v srcu. Po teoriji bi morala biti Howardova mrtva. Našli so jo na ulici s kroglo v srcu in s prestreljenim hrbtom, kraj nje je pa ležal njen zaročenec, ki je bil tudi težko ranjen. Ustrelil jo je zaročenec. Zaljubljena sta hotela prostovoljno v smrt. Prepeljali so ju v bolnico in zaročenec je že na poti okrevanja, pa tudi dekletovo srce še vedno utripa, čeprav je krogla v njem.

Dekle se počuti razmeroma dobro. Zdravniki so kroglo v srcu lokalizirali, niso je pa mogli odstraniti, kajti operacija bi bila pomenila smrt. Tako bo moralo dekle živeti s kroglo v srcu, če bo okrevalo, kar je zelo verjetno. Krogla se pri utripanju srca pomika gori in dol. Zdravniki si ne morejo pojasniti, zakaj srce prav za prav še utripa. Če bo Howardova okrevala, bo živila s kroglo v srcu, ne da bi čutila težje posledice.

Nova Palestina

Poskuse zbrati židovsko prebivalstvo v enem okraju, je delala sovjetska vlada že prva leta po revoluciji. Zdal so pokrenili v Rusiji novo veliko kolonizacijsko akcijo za žide, in sicer ob pritoku reke Amur, Biru in Birdžanu. Te kraje pokrivajo večinoma pragozdovi in carska vlada je bila mnenja, da niso za koloniziranje. Zdal so pa prišli v te kraje židje iz ukrajinskih in beloruskih kolonij in mest ter začeli graditi po ameriškem vzorcu krasne ceste, ustanovljati kolektivna gospodarstva, graditi tovarne itd. Seveda se pa morajo boriti s težkimi ovirami. Premagovati morajo tisoletne običaje, boriti se morajo s pragozdom in z vsemi drugimi težkočami, ki naleti na nje naseljenec v puščini. Vendar pa vse kaže, da bo dosežen zaželjeni uspeh.

Lani je znašala vrednost proizvodnje židovske kolonije ob Amuru že 31 milijonov rubljev. Poleg poljskih pridelkov izdelujejo židje traktorje in različne stroje, kolonizistov je pa vedno več, ker se razmere od dne do dne boljajo. V amursko židovsko kolonijo sprejema-

jo tudi inozemske žide. V Birobidžan, kakor se imenuje nova Palestina na Daljnem vzhodu, prihajajo zdaj židje iz vseh krajev Rusije, pa tudi iz drugih držav. Celo iz Palestine je krenilo okrog 30 židov preko Moskve v Birobidžan.

Nobile v Rusiji

General Umberto Nobile je sklenil lani s sovjetsko vlado pogodbo, ki mu je zagotovila vodilno mesto v sovjetski državni tovarni za zrakoplove in balone v Moskvi. Nedavno je bil dograjen prvi sovjetski zrakoplov, ki ga je konstruiral in gradil general Nobile. Zrakoplov je poltrde konstrukcije in obsega 6500 kubnih metrov. V kabini je prostora za 12 potnikov, zrakoplov se lahko obteži s 1300 kg, njegov akcijski radij znaša 2000 km. Zdal ga preizkuša Nobile sam, prireja z njim daljše poskusne polete in spremlja ga drugi poveljnik, ruski strokovnjak za zrakoplove kapitan Meissner.

Iz tehničnih podatkov je torej razvidno, da Nobilev izdelek, ki se imenuje »Udarnik«, ni mnogo večji od njegovega nesrečnega zrakoplova »Italia«. Zrakoplovi, ki jih gradi Nobile Rusom, bodo služili za znanstvena raziskavanja polarnih krajev. Čudno se sliši, da je Rusija sprejela in tako počastila moža, ki ga je Italija obsodila in zavrnila.

Pozno, a vendar

77letni Anglež George Berry je popeljal te dni pred oltar svojo edino ljubezen iz mladih let Kati Collynssovo. Pred 54 leti ji je bil objubil, da jo poroči, potem je pa odšel v London iskat službo. V Wickham Skeithu je nevesta čakala in upala, da se dragi kmalu vrne, Berry je bil pa pozabil na njeno zvestobo in se oženil v Londonu z drugo. Pred osmimi leti mu je žena umrla in zapuščen starec je zahrepenel po svojem rojstnem kraju.

Odpeljal se je domov, kjer je bila prva ženska, ki jo je srečal na ulici, njegova bivša nevesta. Zvesto ga je čakala celih 54 let in starec se je takoj zavedel svoje dolžnosti. S precejšnjo zamudo je izpolnil svojo obljubo in se oženil z 69letno izvoljenko iz mladih let. Za priči sta bili njegova omožena hči in zet.

Taki so otroci.

— Ali je imel vaš sinček ošpice?

— Nikar tako glasno! Naš fantek hoče imeti vse, kar sliši.

Moderna dekleta.

— Zakaj kupujete hčerki narejene srajce? Kupili bi ji platno, da bi si jih sama naredila.

— Saj sem že poskusila in ali veste, kaj mi je odgovorila? Dejala je, da se platna dovolj nagleda v kinu.

Večja množina

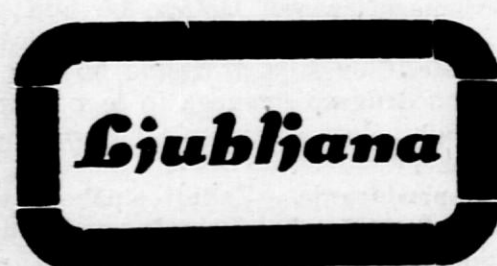
makulturnega papirja

naprodaj po zelo ugodni ceni

Naslov pove uprava Slovenskega Naroda

Klišaje

oseh vrst enobarone in večbarone izdelaje klišarna

Južografika

So. Petra nasip
štev. 23
Telefon 2496

PRODAJ

PAR KONJ

srednje težkih, s kompletno vprego, poceni prodam. Vprašati v gostilni Vodnik, Spodnja šiška. 3557

PONTIAC LIMUSINO

v zelo dobrem stanju, voženo 18.000 km, za 35.000 Din prodaja Josip Rudman, Krška vas, Brežice. 3553

NEPREMIČNOSTI

LOKAL

z veliko delavnico v Rožni dolini, Cesta IV, št. 7 oddam vsled preselitve svojega krojaškega obrta v Ljubljano, Gradišče št. 4. — A. Žigon, krojaški mojster. 3558

NOVO HIŠO

vihi št. 20, štiristanovanjsko, za 95.000 Din — prodaja Prevalnik Ludvik, Celje, Dečkova cesta. 3552

SLUŽBE

GRADINSKO KUHARICO perfektno, 18cm za na deželo. Oferte s pričetki na naslov: Grofica Ana Khuen, Nuštar, Srem. 3541

NATAKARICO resno in simpatično, z manjšo kavčijo, iščem za samostojno vodstvo bufeta. Ponudbe na naslov: J. Stučič, Pakrac, Slavonija. 3542

pridno in počeno, z vso oskrbo v hiši, sprejme takoj Marica Soklič, modni salon, Bled-Zagorica 40. 3556

MLADENKA

Savinjčanka, prikupljive znanjosti, s dobrimi izpričevanji, vešča šiviljstva, nekaj kuhanja ter vseh hišnih del, išče službo začetne sobarice ali v pomoč v gostilni ali kaj sličnega. Nastopi lahko takoj. Cenj. vprašanje na naslov: Marija Komelj, Kapla, p. Sv. Jurij ob Taboru, Savinjska dolina. 3544

RAZNO

za fuzijo z zagrebškim podjetjem brez dolgov iščemo. Ogl. Zavod, Zagreb VI., pošt. pretnac 5. 3540

ČEVLJI

NA OBROKE »TEMPO«, Gladišča ulica 4 (nasproti opere) 74/T

Najcenejši nakup! KONFEKCIJA — MODA ANTON PRESEK, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14. 72/T

BENCIN CENEJAI ne bo, radi tega uporabljajte »VIX« parni varčevalec bencina, ki prihrani 20 do 50 procentov na bencinu in olju. Aparat se lahko namesti na vsak avtomobil. Deset dni brezobvezne preizkušnje. — Zahtevajte prospekte še danes. Filip Šušnjič, Črna pri Prevaljah. 3554

NA IZREČNO ŽELJO zainteresiranih ostane psihografolog Karmah do 27. t. m. še v Ljubljani. 3562

BRZOPOPRAVLJALNICA

popravlja čevlje hitro in poceni. — Ljubljana, Selenburgova ul. št. 4, dvorišče. 91/T

KUPIM

AKUMULATORJE rabljene, kupi Kuhar Rudolf, Mokronog. 3555

Vsa plesarska in soboslikarska dela

izvršuje točno, solidno in po konkurenčnih cenah pod garancijo

družba z o. z.

J. HLEBŠ

pleskarstvo in soboslikarstvo LJUBLJANA, Mestni trg 19 ali Cankarjevo nabrežje 21. Telefon *070.

Vezenine — zavese

najnovejši slog, — nizke cene

Matek & Mikeš

LJUBLJANA (poleg hotela štrukelj)

Kaj je novega v Ljubljani?

Domači proizvodi sukna za moška oblačila, volne in volnenih odev,

ki si jih lahko nabavite po najnižjih tvorniških cenah v naši detajlni prodajalni

TEOKAROVIČ, GRADIŠČE 4

Neobvezno si oglejte zalogo, da se prepričate o kvaliteta, ki dosegajo najboljšje inozemske izdelke, četudi so 50 % cenejši od slednjih.